

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 83. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, szeptember 5.

A HELYZET.

Gróf Apponyi Albert és gróf Károlyi Mihály Somorján, Mezőssy Béla pedig Tiszalőkön beszélt az elmúlt vasárnap az ellenzék igazáról és a békés kibontakozás lehetőségeiről. A három vezértérü nyilatkozatai mindenben fedik egymást, a személyi és tárgyi feltételek tekintetében teljes a harmónia közöttük. Ezt azért emeljük ki, mert a múlt vasárnapi galántai népgyűlés után a munkapárti sajtó holmi diszharmoniaira következtetett az ellenzék vezeterei közt s egy állás hétig lelte kedvét abban, hogy az ellenzéki pártok egyenletlenkedését fujja. Kíváncsiak vagyunk, hogy téma hijján mivel fogja eltölteni a most következő hetet.

Az ellenzéki népgyűléseken kívül az elmúlt vasárnapon természetesen több munkapárti képviselő is beszámolt a kerületében. A munkapárti beszámolók közül a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot Bérczay Ferencz, Antal Géza és Pirkner János beszámolója, mindegyik mint a munkapárti bekegygyának tüntető bizonyítéka.

Bérczay Ferenczet pártközi népgyűlésen felszólították, hogy a kibontakozás érdekében terjesszen saját pártja elé egy oly értelmű javaslatot, mely az általános jogfolytonosság helyreállítása céljából az ország képviselőinek jogait és kötelességeit törvényben szabályozza s így a jogokat és kötelességeket a királyi eskü oltalma alá helyezze.

Bérczay kijelentette, hogy a megbízást elfogadja s ha a munkapárt a javaslatot ellenezné, a konzekvenciákat ebből kész levonni.

Antal Géza békebeszédében elismerte annak a kívánságnak a jogoságát, hogy a házszabályok az ellenzék bevonásával revízió alá vésenek. De még tovább is ment és valósággal saját pártja ellen fordult, mikor a választójogi reform érdekében j pártalakulás szükségességét hangoztatta.

Végül Pirkner János ugyancsak a békéről szólván, kijelentette, hogy annak mihamarabb létre kell jönnie, — «hogy mily áldozatok árán, az hagyjon hidegen bennünket.» Továbbá a választójogi kérdésében választói elhatározásának vetette magát mindenben alá. «E tekintetben — mondotta — semmiféle pártfegyelmet nem ismerek.»

Kezdődik az őszi rémuralom.

Cseppet sem csodálkozunk azon, hogy Lukács László ezuttal a belügyminiszteri hatáskörével élt vissza és a lapok utcai elárúsítását megrendszabályozta. Amilyen undorító az az éremlyítő, hazug tenor, amelylyel a kolportázst megszorító rendeletet a Bud. Tud. kommentálja, azt állítván, hogy a minisztert e cselekedetében csak a tisztességes lapok védelme vezette, olyan határozottan, durván mondja a rendelet, hogy ezentul csak az a lap élvezheti az utcai elárúsítás jogát, amelyik a Lukács szekerét tolja. Az ellenzéki kolportázslap nyakára teheti a hurkot a rendőr akármelyik pillanatban. Minden újságszámot előzetesen be kell mutatni a hatóságnak. Az ugyan nincs kifejezetten a rendeletben, hogy amíg a hatóság et nem nézte és jóvá nem hagyta a lapot, addig az árusítás meg nem kezdhető, de ez alattomban értendő. Mert másképpen mi értelme volna az előzetes cenzurának? A cenzornak tehát joga lesz bármely napon, bármely órában betiltani a kolportázst. Mi azonban cseppet sem csodálkozunk azon, hogy ez a darabont rendelet napvilágot látott. Lukács László nem akar menni, tartani akarja magát körömszakadtig. Lukács László jól tudja, hogy feneketlenül gyűlölti őt a magyar nép. Lukács László el van szánva rá, hogy állásának megtartása érdekében olyan rémuralmat kell teremtenie Budapest és az országban, amireh képest a szabadság világa volt a darabont uralom. El fogja kobozni az ellenzéki képviselők mandátumát s ha megjelennek tiltakozni a szorongók előtt, ha gyalázní, átkozni fogják őt, és izgatnak ellene, akkor börtönbe fogja őket vetni. Ne áltassuk magunkat, abban az utálatos fejben ezek a tervek fogamzottak meg.

S mert az ilyen tervek végrehajtásának súlyos akadályul szolgálhat a véleményét szabadon nyilvánító sajtó, azért adódott ki ez a belügyminiszteri rendelet. És ezek után igen jól tudjuk azt is, hogy a sajtó ellen való hajszában nem ez az utolsó lépés. A kolportázslapokat talán el lehet határolni az ilyen eszközökkel is, de nem a nagy lapokat, amelyek nem az

utcan kerülnek az olvasók kezébe s amelyek tulajdonképpen irányítói a közvéleménynek. Az átkozott örmény lelemény ki fog találni rendszabályokat a nagy lapok ellen is. Az előzetes cenzurát, a postai szállítási kedvezmény megvonását, a trafikokban való árusítás megtiltását stb. stb. Hogy az ilyen intézkedések megtételéhez semmi joga nincs, az nem alterálja ezt a Trepowwá kialakult osztályorszájéki igazgatót. Ő úgy látja a dolgokat, hogy ha meghátrál, ha elveszti a csatát, akkor elveszt mindent, még a személyi biztonságát is, ami az utolsó csavargónak is megvan, csak a mindenek által utált hazaárulónak hiányzik, — ezért hát fanatikus indulattal tör előre a rémuralom útján. Így reméli magát megmenteni. Talán a miniszterelnöki tárcát is. Óh, te szegény, örült Lukács László!

Két hét választ el még a parlament megnyitásától s ez a mai belügyminiszteri rendelet egy elővigyázati intézkedés. Mire eljön a nap, amikor az ellenzék ismét hadbaszáll az erőszak ellen, féken legyen tartva ország és sajtó, ne merjen moccani senki. Pusztuljon a lap, amely ki meri írni az igazat, börtönbe azzal a polgárral, aki ki meri nyitni a száját. Kuss! Ezt izeni Lukács László a magyar népnek.

S mialatt minden kussol Magyarországon, az alatt meg fogja szavaztatni Lukács az ő mungóival a választói reformot, amelyről immár bizonyos, hogy reakciósabb lesz az eddigi állapotnál is. Széhhámosságból ki fogják terjeszteni a választói jogot a nőkre is, de csak azokra, akik közhivatalban, tehát függő helyzetben vannak. Ellenben a munkások, a szegénysorsu intelligencia közül alig kétszáz ezren jutnak jogokhoz. és ha meglesz ez is, akkor — gondolja Lukács — egy-két millióval többet reszkíroz a választásokra, néhány ezerrel több katonát vezényeltet ki és a mungó többség hiány nélkül kerül vissza a képviselőházba.

Lukács László számítása bölcs és helyes lenne, ha csupa mungó és csupa elvetemült ember lenne ebben az országban. Lukács László a he-

lyett, hogy széjjeinézne az országban, a tükrébe néz; ahelyett, hogy a polgárság hangulatát tanulmányozná, csak a Tisza parancsait iesen, csak az okos, művelt és szellemes Jeszenszky információit hallgatja. Így néit valamelyes hibák lehetnek majd az ő számitásai körül. Olyan hibák, amelyek rettentően megboszulják magukat.

Hogy mint fog végződni az őszzel meginduló rémuralom, azt nem tudhatjuk. De arról meg vagyunk győződve, hogy a magyar népek túrelme végre el fog szakadni. Jogok elkobzása, börtön és vér a multban sem tudta megakadályozni ennek a népek oroszláni ebredését és nem fogja megakadályozni most sem. Hogy mint fog feleledni, mint fog megindulni a szabadulás és megtorlás lavínája, azt nem tudhatjuk, de hogy meg fog indulni, arra esküszünk.

Lukács Lászlónak, aki most a zsarnoki hatalom perverz mámorában tobzódik, egy jó tanácsot adunk: Gondoskodjék eleve egy megfelelő, csendes lakóhelyről a külföldön.

AZ UJ

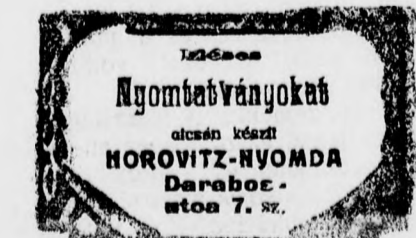
városi törvény.

A városok fejlesztéséről szóló 1912. LVIII. törvény cikk mindössze 33 paragrafust tartalmaz.

Ez a néhány jogszabály azonban igen fontos és életbe vágó nagy jelentőségű intézkedéseket foglal magában, amelyeknek nagy hordereje már most szemünkbe ötlük.

Mindenekelőtt törvényhozásilag biztosítja a városok részére az állami segítyt, amelyet a belügyminiszter a költségvetési vagy az indemnitás törvény törvényerőre emelkedése után egy összegben köteles kiutalni azonnal. És ezt a városok kötelesek költségvetésileg előirányozni és zárszámadásilag elszámolni.

Az 1886. évi XXII. t.-c. 110 §-ában a törzsvagyokra vonatkozólag megállapított felesleges formásokat hatályon kívül helyezi s kimondja, hogy a határozat meghozatalánál névszerinti szavazással a jelenlevők többsége dönt. Olyan határozat, amely valamely ingatlanak, vagy jognak megszerzésére, elidegenítésére vonatkozik, csak abban az esetben igényel felsőbb hatósági jóváhagyást, ha az eladási vagy vételiár, illetőleg becsér-

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerezhetők be

ték törvényhatósági joggal felruházott városban 50 ezer koronát, rendezett tanácsu városban 10 ezer koronát meghalad. Az ilyen határozatot jogerőre emelkedése előtt nem lehet végrehajtani.

Intézkedik a városi üzemek házkészítésének megkönnyítéséről, amely nyíban kimondja, hogy a városok egyes közintézményeik (üzemeik) igénybevételéért szabályrendelet alapján jogerősen kivetett díjakkal s járulékokat közigazgatási úton közadómódjára kötelesek behajtani.

A városi közigazgatási tisztviselőket fizetés és lakspénz tekintetében az állami tisztviselőkre nézve megállapított fizetési osztályokba sorozza. Megadja azonban a jogot a városoknak, hogy a tisztviselőknek nagyobb illetményeket állapíthassanak meg, — azonban magasabb fizetési osztályokba nem sorolhatják őket.

Elrendeli továbbá, hogy 1913. január 1-től kezdve a családok tisztviselői részére az 1912. XXXV. t.c.z. rendelkezéseinek megfelelően minden város családi pótlékot rendszeresítsen. A nyugdíjintézet szervezéséről, a nyugdíjellátás feltételeiről az állammal való viszonyosság alapján a létesítendő új állami nyugdíj törvény alapelvei szerint szabályrendelet alkotandó.

Kimondja, hogy városi tisztviselő magángyakorlatot, vagy mellékfoglalkozást csak a törvényhatósági közgyűlés engedélyével és csak annyiban folytathat, amennyiben az hivatali állásának tekintélyével és kötelességeivel összefer.

Kötelezi a városokat, hogy az ezen törvény által érintett szabályrendeleteiket egy éven belül megfelelően alakítsák át, a belügyminisztert pedig utasítja, hogy e törvény életbelépésétől számított két éven belül a városok szervezetéről, közigazgatásáról, háztartásáról, valamint a városi rendőrségek országos rendezéséről törvényjavaslatot terjesszen elő.

Mindezen intézkedéseknél azonban sokkal fontosabb az a jog, amit a törvény 12. §-ának 4. és 5-ik bekezdése biztosít a belügyminiszter számára, amidőn azt mondja, hogy: «A belügyminiszter egyes városokat... a szükségesnek mutatkozó közegészségügyi közintézmények fokozatos létesítésére... kötelezhet.»

Igaz, hogy ehhez hozzá teszi azt, hogy a «helyes sorrend és a város anyagi erejének számba vételével» azonban arról sem feledkeznek meg, hogy felhatalmazást biztosítson a miniszternek, hogy a városokat ezen intézmények létesítéséhez szükséges díjak vagy járulékok behozatalára is kötelezheti.

Ez a saját kezű kezeltől való kormányhatósági beavatkozási jog meg lehetőséget illuzoriussá teszi a városok autonómiáját, dacára annak, hogy az új törvény a törzsvagyton általában beálló változást illetőleg bizonyos értékhatárig szabad kezet biztosít a rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városoknak.

Gyakorlati jelentősége természetesen csak azon városokra nézve lesz, amelyeknek közegészségügyi intézményei nincsenek, vagy ha vannak, nem kifogástalanok. Minthogy pedig a magyar városok közegészségügyi intézményei általában mizerábilis állapotban vannak, igen természetes, hogy nem igen lesz város az országban, amely azzal dicsekedhetne, hogy a törvény ez a rendelkezése reája nem vonatkozik.

Kellemetlen lesz azonban a városokra nézve ez a kormányhatósági beavatkozási jog, aminek elhárítása ve-

gett a hiányzó egészségügyi intézmények mielőbbi létesítéséről s jökrában tartásáról fognak gondoskodni, mert Damoklesz kardjaként függ felett a kormány gyűmi joga, amelylyel a miniszter is bizonyára csak utolsó esetben kíván élni és amely azt jelenti ugyan, hogy a miniszter a városok hiányzó közegészségügyi intézményeit pótolhatja, — azonban nem a miniszteri tárca terhére, hanem városi pótdoból.

Ünnep Pusztafazeren.

Árpád vezér emléke.

A honalapító Árpád vezér Pusztafazeren felállított monumentális emléke körül vasárnap délelőtt ünnepet rendezett az Árpád Egyesület.

Az ünnepségre az ország minden részéből sokan érkeztek, úgy hogy délelőtt 10 órakor négy-öt ezer ember lepte el a szobor környékét.

Tíz óra után érkeztek meg Szegedről az Egyesület vezetői Becsey Károly dr. volt országgyűlési képviselő vezetésével.

Az ünnepség misével kezdődött, amelyet Várhelyi József szeged-rókusai plébános celebrált Csátary Gusztáv dócsi plébános segédletével. Várhelyi József a mise előtt magas szárnyalású beszédben fejtegette a régi boldog, független Magyarország sorsát s méltatta Árpád vezér örökemlékü bölcsességét.

A mise után a közönség a Hymnust énekelte, majd Kiss Ernő szegedi joghallgató szavalt, Danner János szegedi banktisztviselő pedig tárogatón adott elő szép kuruc nótákat.

Az ünnepség fénypontja Nagy György dr. emlékbeszéde volt. Magával ragadó volt Nagy György minden szava; fejtegette, hogy Árpád idejében igazi alkotmánya volt az országnak, mely éppen oly közeleső volt a népre, mint a fejedeleme. Rámutatott arra, hogy Árpád vezér emlékének nem örömmünnetet kell ülni, mert rab-szolga nem örülhet.

Nagy György szavait meg-megújuló viharos éljenzéssel fogadták. Utána ifj. Nagy Szabó Pál szavalt olyan tűzzel, olyan lelkesedéssel, olyan természetes közvetlenséggel és öntudatos átgondoltsággal, hogy valósággal frappirozta a sok ezernyi hallgatót.

Az ünnepséget Becsey Károly dr., az Árpád Egyesület önzetlenül munkálkodó s tevékenykedő alelnöke zárta be remek szavakkal. Ősi szokás szerint délelőtt áldomás volt, délután pedig népies játékok folytak le. A közönség este felé oszlott el a történelmi nevezetességű helyről, hol Árpád vezér népének alkotmányt adott, lerakván megdönthetetlen pilléreit ezer éves hazánknak.

Axmann Gyula borzalmas halála.

Szivszielhüdes vagy elgázolás?

A máskülönbén csöndes Hortobágy állomáson ma reggel mindenkit mélyen megröndítő, borzalmas baleset történt.

Bizonyára mindenki a legnagyobb részvétellel és borzalommal fogja olvasni, hogy Axmann Gyulát — a várososszerte köztisztviselőben és becsületben élő városi állatorvost — ma reggel a hortobágyi állomáson végzetes baleset érte.

Most még nem lehet tudni, hogy szivszielhüdes, vagy elgázolás történt-e?

A borzalmas szerencsétlenség részletei a következők:

Axmenn Gyula — aki kint lakik a Hortobágyon — ma reggel be akart jönni Debreczenbe.

Elindult hazulról és élvezve a friss reggeli levegőt, lassan bandukolt az állomás felé.

Mikor úgy 200—300 lépésnyire lehetett az állomástól, felment a vasuti töltésre, s azon ment tovább, Talán, hogy hamarabb odaérjen. És ez volt a végzete. Mert alig ment a töltésen pár lépést, hirtelen rosszul lett és összeesett.

Igy feküdt ott eszméletlenül, vagy talán már élettelenül, amikor berobogott az állomásra a vonat, amely egy darabig maga előtt tolt a szerencsétlen Axmann Gyulát. Az állomási személyzet úgy akadt rá. De már akkor halott volt.

Most még nem lehet tudni, hogy a vonat ütötte-e el, vagy pedig már a vonat érkezése előtt meghalt a síneken?

Persze nagy lett a rémület. A szerencsétlen Axmann Gyula holttestét visszavitték lakására, honnan ma délután fogják behozni Debreczenbe.

Pénteken délután 4 órakor fogják eltemetni a szegény állatorvost a Batthiány-utca 22. számú gyász-házból.

Axmenn Gyula 65 éves volt s már 34 év óta él boldog házasságban feleségével. Frigyükből három gyermek született.

Axmenn Gyula már körülbelül 20—25 év óta áll Debreczen város szolgálatában mint állatorvos s halála súlyos veszteséget jelent a városi tisztikarra nézve.

Az ügyészség megindította a vizsgálatot és a temetési engedélyt megadta.

Az elhunytban Boruss Mihály iparkamarai tisztviselő apósát gyászolja. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Axmann Gyuláné szül. Friedl Mária mint feleség, Farkas Gézáné szül. Axmann Irénke, Boruss Mihályné szül. Axmann Viola mint gyerme-

kek, Farkas Géza és Boruss Mihály, mint vök, a testvérek és unokák nevében is, bánatosan megtört szívvvel tudatják a legjobb férj, a leggondosabb apa, Axmann Gyula törvényhatósági állatorvos életének 65-ik, boldog házasságának 34-ik évében váratlanul történt hirtelen elhunytát. A meghült drága földi részek szeptember hó 6-án fognak Debreczen, Batthiány-utca 22. sz. házból a római katolikus egyház szertartása után a megpihenés csendes birodalmának átadatni. A munkás élet ez utolsó vég-tisztességére az elhunytak tisztársait, barátait, rokonait bánatos szívvel meghívjuk. Az engesztelő szentmise-áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 9-én reggel 9 órakor fognak az Egek Urának bemutatni. Debreczen, 1912 szeptember 4. Az elhunyt-nak áldott jó lelkét, emlékét féltve őrizzük. Az örök világosság fényeskedjék neki.

A zöldszemű szörnyeteg.

A legbrutálisabb emberi cselekedet az angyalcsinálás.

A legbrutálisabb azért, mert a természet legszebb és legsejtlemesebb munkájának támad neki a legdurvább eszközökkel.

Annyit már megtanultunk, hogy a fákat, madarakat, stb. ne bántuk. Sőt oda is eljutottunk, hogy egész vidékeket, nagyobb területeket igyekszünk megőrizni a maga természetes szépségében.

Sajnos azonban, az átlag-emberi, ségnek csak olyan iránt van érke, ami nagyságával hat. A kicsiny finomságokhoz érzéketlen.

És nincs érzékük az embereknek a sejtelmes dolgok, sejtelmes folyamatok iránt. Mindig csak a dolog érdekesebb, külső hatásait vizsgálják. S így aztán a lától nem látják az erdőt, s természetesen nem gyönyörködhetnek annak sejtelmesen bugó zenejében.

Az emberi test sejtjeinek munkája már magában véve szép folyamat. S mikor ez a munka hosszú transzformációk után egy egészen új emóeri életet kezd formálni, az a világ legszebb munkája. Sejtelmes és a mindenek között való legnehezebb volta mellett is alig észrevehető.

S mikor ez a munka a legszebb eredményhez jutna, akkor jön az angyalcsináló szörnyeteg és otroniba, vad módon beleavatkozik a természet sejtelmes, szép munkájába — és tönkre tesz mindent.

A lehető legnagyobb büntetést kellene ezekre a némberekre szaoni. Különösen azért, mert a mai állapotok

mellett napról-napra szaporodnak ezek a mindentől elrugaskodott zöldszemű szörnyetegek.

Tegnap Nagybányán tartóztattak le egyet. Kimpán Tódorné a neve és Kápolnokmonostor volt a székhelye. A letartóztatás közvetlen oka az volt, hogy a hozzá forduló Lengyel Juliska nagybányai leánynak 6 hónapos méhmagzatát elhajtotta. És oly szerencsésen működött, hogy a leányt be kellett szállítani a nagybányai kórházba. Kimpánét viszont a szatmári fogházba szállították.

HIREK.

Megjöttek a diákok.

Ősz van... lombhullató, virághervasztó ősz. Reggelként már bizony kőd borul a tájra, mely szinte nyomasztólag ránehezedik az ember lelkére, s borpángos, szomorú hangulattal tölti be azt...

Megjöttek már a nyaralók a tipikus napbarnította arccal, üdén, egészségesen... Megélenkült már az esti korzó s örömtől sugárzó bájos asszonyok és leányok még kissé a fürdőhelyek hatása alatt jókedvűen, vidáman tereferélgetve sétálgatnak a friss levegőn...

Azután megjöttek a diákok is. A vakáció örömei, szórakozásai után bizony kicsit savanyu arccal gondolkodnak a nemsokára elkövetkező tanulásra.

Benépesítik az utcákat az apró iskolás gyermekek. Hangos jókedvvel tipegnek az apró legénykék és pici hölgyek, kezükben egy csomó könyvvel és szinte roskadoznak alatta... És uramfia! ezt a sok könyvet mind meg is kell majd tanulni...

A napi munkájukba siető emberekre is ráragad a jókedv és fel-felvirágzik a kedves, lélekgyönyörködítő látványon, mennek tovább hivatalukba...

Ami olyan soká hiányzott az utca képéből — a sok apró, jókedvű gyermek — most újra beilleszkedett, hogy frissességet, jókedvet, élelenséget öntsének a komor, rideg őszi hangulatba...

Szerető szívvel üdvözlünk benépeteket, apró kis diákok! Csak tanuljatok szorgalmasan és őrizzétek meg jókedveteket és frisségeteket sokáig.

J. J.

Baleset az állomáson. A vasúti nagyállomáson sajnálatos baleset történt ma délelőtt. Pap László kocsiút — mint rendesen — ma is el volt foglalva a tolatással. E foglalatlansága közben valahogy a kocsi közé került és veszedelmesen megsérült. Az előtelefonált mentők beszállították a kórházba, hol ápolás alá vették. A rendőrség még délelőtt kihallgatta és megindította a vizsgálatot.

Ellopott pipák. Ismeretlen tettes ellen tett feljelentést ma a rendőrségben Csohány Sándor hajdunánási tanácsbíró hivatalnok, hogy mielőtt aug. 29-én a Hatvan-utcai állomáson tartózkodott, egy dobozban levő 120 korona értékű három darab pipáját ellopta. A rendőrség az eljárást megindította.

Kereskedő főnk urak figyelmébe. Beiratások a debreczeni kereskedő-tanonciskolába f. évi szeptember hó 6-án, pénteken és 8-án, vasárnap délelőtt 10—12 óra között az igazgatóság hivatalos helyiségében (II. épület, I. emelet, 23. szám) történnek. Az első ízben beiratkozók tanonc-szerződésüket, születési és legutolsó iskolai bizonyítványukat is közzétehesek bemutatni. Minden beiratkozó tanuló a főnk által kiállított és a f. évi felvételi lappal jelentkezik az igazgatóságnál, ilyen felvételi lapok a kaptusnál díjtalanul kaphatók. Beiratkozáskor lefizetendő az első félévi tandíj, még pedig, ha a főnk a Kereskedő Társulathoz tagja, 16 korona, ha pedig nem tagja, akkor 20 korona. A második félévi tandíj február hó első felében fizetendő. A beiratási közzététel az 1884. évi t.-c. 82. §-a értelmében a próbaidőre felvett tanoncokra, végül az ugyanevezett gyakorlatokra is kiterjed. Mindezeket azon figyelemmel hozzuk a kereskedő főnk tudomására, hogy a beiratás elmulasztása esetén a rendőrfőkapitányság, mint I. fokú hatóság hivatott a mulasztott főnkök ellen az ipartörvény teljes szigorával eljárni. A javító- és pótlóvizsgálatokat szeptember hó 8-án 10—12. vesszük fel, a későbbben jelentkezők csakis a mulasztás kellő igazolása mellett tehetnek vizsgálatot. A tanítás szeptember 11-én, szerdán délután 2 óra körül kezdődik. Az igazgatóság.

A szerelő tolvaja. Bojtor Elek szerelő, ki a Magos-utca 18. szám alatt lakik, megjelent ma a rendőrségen és elpanaszolta, hogy tegnap — míg a Széchenyi-utca végén a Charles-cirkusz bejáratánál dolgozott — ismeretlen tettes 2 darab 10—10 méter hosszú, 100 korona értékű tömlőt ellopt, melyek mellette feküdtek a földön. A tömlők belseje gummi, külseje pedig acélsodrony burkolattal van bevonva. Vastagságuk 2 és fél cm. A tettest a rendőrség nyomozza.

Véres verekedés. Ercsi községben tegnap nagy verekezés volt, a melynek két emberélet is áldozatul esett. Az egyik korcsmában cukorgyári munkások és rálalmási napszámosok mulattak. Mulatás közben összeverekedtek, előkerültek a bicskák és két legényt halva, egyet életveszélyes sérülésekkel szállítottak el a korcsmából.

Gyárjegy.

Jelszava

minden óvatos házi-asszonynak

„FRANCK a kávé-darálóval!”

Vigyázzon tisztelt Háziasszony, hogy utánzattal meg ne károsuljon!

Gyár: KASSÁN.

Az elulajdonított cipő. Feldman Eszti Arany János-utca 27. szám alatt lakó ócska ruhaárus panaszt tett ma a rendőrségen egyik alkalmazottja ellen, akit ma délen rajtaért, mikor egy pár 7 korona értékű cipőt elakart emelni az üzletből. A rendőrség az eljárást megindította.

A műremek védelme. A mai postával két érdekes képeslapot kaptunk. Az egyik a lánchidat, a másik az operát ábrázolja. Mindkét lapnálján a következő sorok: «Művészeti remek minden nemzet féltve őrzött kincséi. Merénytelen követ el, aki azokon változtat. A lánchid, az opera világhírű remekművek. Mégis át akarják alakítani! Minden kultúrember tiltakozzék e barbarizmus ellen!» Eddig a lap. Hiába! mégis csak vannak még Magyarországon emberek, akik a műremek védelmét szívükön hordják.

A leghosszabb darab. Különös kísérletről adnak hírt a berlini lapok. Arno Holz tudvalevőleg «Berlin» címen egy drámaciklust kezdett meg. E ciklus harmadik darabjaként «Ignorabimus» címen új öt felvonásos tragédiát fejezett be. Ennek a tragédiának az előadása azonban teljes három estét vesz igénybe, még pedig úgy, az első estén színe kerül az első felvonás, a másodikon a második és harmadik, a harmadikon pedig a negyedik és ötödik felvonás. Annál érdekesebb ez a kísérlet, mert a szerző csupán öt figurát szerepeltet az öt felvonáson keresztül.

Egyiptom — királyság. Londonból érkezett az a feltűnést keltő hír, hogy tárgyalások indultak meg Egyiptomnak angol protektorátus alatt királysággá leendő átalakítása tárgyában. Allítólag az angol kormány e tervhez már megkapta Franciaország és Olaszország hozzájárulását. Anglia kész Törökországnak kérvényülést husz millió font sterlinget fizetni. Az angol kormány a mostani khedivét akarja királynak megtenni s arra számít, hogy ezzel hízlelegni fog Egyiptom nemzeti büszkeségének.

Elgázolás

Püspökladány közelében.

Ahol nincsen sorompó.

Sulyos kimenetelű elgázolás történt Püspökladány közelében. — És miért? Tessék elképzelni! azért, mert a síneken átvezető országúton nincsen sorompó. Hát ilyen is lehetséges?

Pál Ferenc 37 éves földmívelő-napszámos több társával Karcagről több szekéren az aratórészt vitte Püspökladányra. Már sötét este lévén — úgy 9 óra lehetett — nem vették észre, hogy a vasúti vonalon átvezető úton nincsen sorompó.

Az első két szekér baj nélkül átment, mikor azonban a harmadik szekér ment rá a pályára, — melyen Pál Ferenc ült több társával — akkor rohogott arra az egyik vonat, mely a szekéret elűbőtte.

A rajta levő emberek kis horzsolásokon kívül mást nem szenvedtek, de a szegény Pál Ferenc olyan szerencsétlenül esett ki a szekérből, hogy a

kerék lehurta a talpáról a bőrt, sőt alighanem sulyos csonttörést is szenvedett.

A szerencsétlenül járt napszámost ma éjjel 1 óra körül behozták a debreczeni kórházba, hol mindegyideig eszméletlenül feküdt. Most — e sorok írása közben — értesülünk arról, hogy kissé már magához tért, úgy, hogy talán ki lehet hallgatni. A vizsgálatot megindították.

Be nem sorozott önkéntesek iskolai beírása.

A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter körrendeletét, mely szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértéssel közli a miniszter, hogy azok az egyévi önkéntesjelöltek, kik abban a reményben, hogy az idei fősorozásnak 1912. évi szeptember 1-től 1912. évi október 5-ig terjedő időszaka alatt besoroztatnak és egyévi tényleges szolgálatukat 1912. évi október 10-én megkezdik, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium fennhatósága alá tartozó főiskolákba a rendes beiratkozási idő alatt be nem iratkozhatnak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak, és felsőbb tanulmányaikat az 1912—13. tanév első felében megkezdni, illetőleg folytatni óhajtják, valamely főiskolába leendő felvételükért az utólagos beiratkozásra a tennálló szabályokban kitűzött határidőig engedélyt nyerhetnek, ha állításuk után azonnal folyamodnak.

Azok az egyévi önkéntesek, akik az 1912. évi fősorozás tartama alatt, de még állításuk előtt valamely főiskolára beiratkoztak és ennek megtörténte után történt besoroztatásuk következtében egyévi tényleges szolgálatukat 1912. évi október 10-én megkezdni óhajtják, tandíjuknak a visszafizetéseért az illető főiskola tanulmányi és tandíj szabályzata értelmében folyamodhatnak.

A torontali tanító módszere

A cigarettázás ellen.

Különnös eset történt Torontál-megyében. Kmetena András torontali tanító ellen több szülő büntető feljelentést tett, mert a gyermekekkel tyukhulladékot etetett.

Kmetena a tárgyaláson azzal védekezett, hogy csupán a cigarettázó gyerekeket sujtotta ilyen büntetéssel, hogy őket a nikotin élvezetétől elszoktassa. Mivel a hulladéktól egy gyerek sem lett beteg, a törvényszék és a szegedi királyi tábla is fölmentette a tanítót.

A szülők most ismét feljelentették a tanítót a tanfelfügglőnél, mert brutális pedagógiai módszerrel megismételte. A tanfelfügglő javaslatára Kmetenát a közigazgatási bizottság felfüggesztette s fegyelmi alá vonta.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. **Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérietik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Homok és kavicsbeszerzés.

Szamos folyamból kotrógéppel termelt és tisztára mosott, iszapmentes **homok** és **kavics** előnyös árban állandóan raktárról kapható **Östreicher Tóbiásnál Szatmáron.**

Tisztviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőkből és gépirásban járatos. Cím a kiadóban.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órás és ékszerésznel Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölnétek.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jellegére.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Kisebb különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Barna, csinosnak ismert igazi úriember, ki teljesen független, oly tisztamult fiatal, csinos, szőke molette asszony, vagy leány barátságát keresi, ki üres óráit kellemessé tudná tenni és életet tudna önteni sívár, agyonzaklatott lelkébe. Diszkrétio biztosítva. Csak komoly levelekre válaszolok. Kalandor nők kizárva. Kölsönös szimpátia esetén örök barátság. Leveleket főpostára kérem «Arany virág 1000» jellegére.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal belephet. Eötvös utca 64.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adolfnál Kossuth u. 27.

Különbejárati, csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Vár-utca 7. özv. Rosenfeldnénél.

azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefézőt munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: **Benedekfy Béla keféző mester, Zilatt, Szilagy-megye.**

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

HÁRSFALVA gyógyfürdő

klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta- és távirda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1 — szeptember 30.** Gyönyörű fekvés, ózondus hársfa és fenyőfaerdők. — Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz-gyógyintézet, sós- és fenyő belégző termék (Inhalatorism), savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők. **Gyógyvize kitűnő hatású** tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut, specifikus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migräne, histéria, szédülés, nehézlégzés, hipochondéria, vérbajok, köszvény, görvély-, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletekben felvilágosítással szolgál **az igazgatóság.**

Gutmann Testvérek

köszémbányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szm.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre. **Ostrau-dombrau**, darab-, kocka-, dió- és aknaszén gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű **kovácszén.**

Drenkeval szén ipari célokra, saját gőzöskével szállítva.

Ostrau-dombrau pirszen öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányái 1, 3 és 6 kilogrammos **brikett**, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Csak 36 fillér

a Kereskedelmi Tanintézetben használt levelezési füzet

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Piac-utca 12. sz. (Csapó-utca sarok.)

Egyéb füzetek, itatós papirok, vonalzó, írószerek

mélyen leszállított árban.

A legjobb itatós papiros ivenként csak 36 fillér!

Amerikai Parti Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árukat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek.

Finom zefir férfi ingek	K 2.50-től
Finom fehér " " "	" 2.— "
Férfi gallérok	"—18 "
" sapkák	"—50 "
Fiu és leány szalmakalapok	"—30 "
Finom női batist és zefir blousok	" 2.— "
Finom női selyem blousok	" 3.— "
Férfi nadrágtartók	"—50 "
Kész pongyvlák minden kivitelben	" 4.30 "
2 méter szerb vászon	"—22 "

Selyem sálak minden elfogadható árt.

Tisztelettel Löwenheim Albert.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszahozására legmegbízhatóbbak az

valon-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. **próbadoboz** K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Folgár Gyula gyógyszerár Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20